

LIETUVOS NEGALIOS ORGANIZACIJŲ FORUMAS

ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS

PRATARMĖ

1. Organizacija

1.1. LIETUVOS NEGALIOS ORGANIZACIJŲ FORUMAS (toliau – Forumas) – tai skėtinė negalios organizacijų asociacija, įkurta 2001 m., turinti misiją telkti negalios organizacijas, stiprinti jų institucinius gebėjimus, formuoti vieningą poziciją negalios politikoje ir ją kryptingai komunikuoti. Taip pat – siekti žmonių su negalia teisių įgyvendinimo, skatinti aukštus atstovavimo žmonėms, esantiems negalios situacijoje, standartus ir vieningą jų laikymąsi.

1.2. Forumo atstovai – pagal asociacijos įstatus atstovavimo teisę turintis Prezidentas, Forumo Tarybos nariai, pagal įgaliojimą veikiančys sekretoriato atstovai.

1.3. Forumo veikloje dalyvaujantys nariai – pagal asociacijos įstatus tikraisiais nariais esančios nacionalinės žmonių su negalia organizacijos ar nariais stebėtojai esantys juridiniai ar fiziniai asmenys.

1.4. Forumo veikloje dalyvaujantys narių atstovai – tai fiziniai asmenys įgalioti atstovauti tikruosius narius ar narius stebėtojus Forumo veiklose (narių vadovai, darbuotojai, savanoriai).

1.5. Savanoriška narystė asociacijoje ir savanoriškas indėlis:

1.5.1. organizacijos-narės dalyvauja Forumo veikloje savanoriškai, savo demokratiškai išrinktuose valdymo organuose priėmusios sprendimą dėl narystės;

1.5.2. organizacijos-narės savanoriškai dalijasi su kitais Forumo nariais savo sukauptą ekspertizę ir patirtimi, sutelktai siekiant Forumo misijos įgyvendinimo.

1.6. Nepriklausoma ir savivaldi organizacija:

1.6.1. organizacijos misijos, vizijos ir veiklos negali nustatyti jokie rėmėjai, valdžios institucijos, pan;

1.6.2. organizacijos valdymo organai sudaromi pagal įstatuose nustatytą tvarką;

1.6.3. organizacijos veiklos kryptys tvirtinamos pagal narių iškeltus prioritetinius klausimus, žmonėms opiausius poreikius.

2. Vertybės ir ištekliai

2.1. Organizacijos veikla remiasi JT Neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatomis ir joje įtvirtinomis vertybėmis:

2.1.1. pagarba prigimtiniam kiekvieno žmogaus orumui;

2.1.2. žmogaus autonomijos pripažinimas ir pagarba kiekvieno žmogaus asmeninio apsisprendimo laisvei;

2.1.3. nediskriminavimas;

2.1.4. visapusiškas ir realus dalyvavimas visuomenės gyvenime;

2.1.5. pagarba skirtybėms ir žmonių su negalia kaip žmonijos įvairovės priėmimas;

2.1.6. lygių galimybių užtikrinimas;

2.1.7. prieinamumas;

2.1.8. lygių vyrų ir moterų galimybių pripažinimas;

2.1.9. vaikų su negalia besivystančio potencialo pripažinimas.

2.2. Svarbiausiais Forumo ištekliais laikomi žmogiškieji ištekliai – organizacijų darbuotojai, nariai ir savanoriai, bendros vertybės, žinios, ekspertizė, sutelktas veikimas.

2.2.1. Santykyje „Organizacija – žmogus“ pirmiausia yra žmogus, kuriam organizacija atstovauja. Tai – žmogus, esantis negalios situacijoje, jo integralumas, orumas, interesai.

2.2.2. Santykyje „Valstybės institucijos – žmogus“ Forumas bei Forumo narės-organizacijos palaiko žmogų, esantį negalios situacijoje, jo santykyje su valstybės institucijomis, siekiant atstatyti galios balansą.

3. Atstovavimas žmonių su negalia bendruomenei

3.1. Forumas atstovauja interesus visų žmonių, esančių negalios situacijose, neskirstant žmonių pagal negalios rūšį ir/ar sunkumą, žmonių su negalia socialinę padėtį, lytį, kilmę, įsitikinimus ir kitus tapatybės bruožus.

3.2. Forumas advokatauja Žmogaus Teisėms kaip nedalomai integraliai vertybei, viešajam gėriui.

II SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

4. Kodekso tikslas

4.1. Forumo etikos kodeksas (toliau – Kodeksas) nustato pagrindines Forumo atstovų, narių ir narių atstovų etiškos veiklos taisykles bei principus ir reglamentuoja elgesį vykdant Forumo įstatuose numatytus uždavinius bei įgyvendinant Forumo tikslus.

4.2. Kodeksas formuoja etiško elgesio gaires Forumo veikloje iškylančioms dilemoms spręsti, siekiant paskatinti Forumo narių bendradarbiavimą ir sutelktą veiklą.

4.3. Forumui pasipildant naujais nariais, vystantis ir plėtojantis, būtina nepaliaujamai tobulinti ir aiškinti etiško elgesio ir veiklos principus. Atsiradus probleminėms ar dileminėms situacijoms, jos turi būti sprendžiamos vadovaujantis vertybinėmis Forumo nuostatomis bei etiško elgesio principais.

5. Kodekso taikymas

5.1. Kodeksas taikomas 1 poskyrio „Organizacija“ 1.2. – 1.4. punktuose įvardytiems asmenims.

III SKYRIUS PAGRINDINIAI ETIŠKOS VEIKLOS PRINCIPAI

6. Bendrieji etiškos veiklos principai

6.1. Veikti vadovaujantis JT Neįgaliųjų teisių Konvencijos bei įstatymų nuostatomis – jomis vadovaujantis veikia Forumas, jos nariai, darbuotojai, savanoriai ir įgalioti atstovai.

6.2. Nuosekliai laikytis etiško elgesio taisyklių – siekiant įtakoti valstybės socialinę politiką, veikti profesionaliai, kokybiškai, etiškai ir skaidriai.

6.3. Drausti diskriminaciją – draudžiama bet koku pagrindu diskriminuoti žmones jiems atstovaujant, juos konsultuojant, priimant į darbą ir/ar mokymo, savanorystės ir kitas veiklas

(nepaisoma jų amžiaus, lyties, seksualinės orientacijos, pažiūrų ir įsitikinimų, sveikatos būklės ar negalios rūšies ir kitų tapatybės bruožų bei aplinkybių).

6.4. Žmogiškieji išteklių pripažįstami esminiais organizacijos išteklių – organizacijoje vertinamas kiekvienas jos narys, savanoris ar darbuotojas, jam užtikrinamos saugios ir orios veiklos sąlygos, pripažįstamos ir vertinamos profesinės kompetencijos, sudaromos sąlygos jų tobulinimui.

6.5. Profesinė kompetencija – Forumo nariai nuolat tobulina savo kompetenciją, siekia palaikyti aukštą jos lygį, savo veikloje taiko aktualiausias Europos bei pasaulio negalios srities ekspertų pateikiamas žinias. Forumas atsižvelgia į savo kompetencijos ribas, reiškiant ekspertinę poziciją, viešą nuomonę ar pan. Forumo narys, susidūręs su kompetenciją viršijančiomis situacijomis, kreipiasi į Prezidentą, Tarybą ar atitinkamoje srityje didesnę kompetenciją sukaupusius Forumo narius.

6.6. Dalyvavimas politinėje veikloje – Forumas bendradarbiauja su visomis politinėmis partijomis bei politiniais judėjimais, tačiau su jais nesisieja ir nė vieno jų neremia. Forumo-nariai apie priimtą sprendimą bendradarbiauti informuoja Forumą. Forumo nariai bendradarbiaudami su politinėmis jėgomis, vadovaujasi savo įstatais ir atvirai informuoja Tarybą bei narius apie savo politinę veiklą ar planuojamą politinę partnerystę.

6.7. Forumo valdymo organuose veikiantys fiziniai asmenys negali tuo pat metu užimti ir politinių pareigų, taip kaip šios apibrėžiamos Valstybės tarnybos įstatyme. Politines pareigas užimantis Forumo valdymo organo narys atsistatydina ir į jo vietą renkamas naujas narys artimiausiame Visuotiniame narių susirinkime.

7. Veiklos teisėtumas, skaidrumas ir informacijos valdymas

7.1. Forumo nariai ir narių atstovai veikia tik teisėtomis priemonėmis ir vengia bet kokios neteisėtos įtakos, galinčios paveikti Forumo tikslų siekimą. Taip pat netoleruoja bet kokio neteisėto kišimosi ar neteisėto mėginimo įtakoti Forumo veiklą; informuoja Forumo prezidentą ir Tarybą apie mėginimą įtakoti ir imasi veiksmų įtakojimui nutraukti.

7.2. Forumas savo nariams, suinteresuotiems asmenims ir institucijoms bei visuomenei teikia aiškią ir tikslią informaciją apie savo veiklą ir veiklos rėmėjus.

7.3. Forumas skaidriai įvardija ryšius su partneriais, rėmėjais; viešina narystę įvairiose koalicijose.

7.4. Forumo veikloje laikomasi konfidencialumo, jei konfidenciali informacija tapo prieinama nariams, darbuotojams ar savanoriams jų veiklos metu. Laikomasi asmens duomenų apsaugos reikalavimų.

8. Narių tarpusavio santykių demokratiškumas ir kolegialumas

8.1. Pagarba skirtingoms Forumo narių ir jų atstovų nuomonėms svarbiais klausimais – iškilus nuomonių ir pozicijų skirtumams, ieškoma galimų sąlyčio taškų, apsvarstomi kompromisai, kritika išsakoma pagarbiai ir dalykiškai, pagrindžiant teiginius faktais. Susilaikoma nuo viešos kitos organizacijos-narės veiklos ar pozicijos tam tikru klausimu kritikos.

8.2. Forumo nariai ir narių atstovai susilaiko nuo komentary, kurie gali būti dviprasmiškai suprasti ar pakenkti Forumo įvaizdžiui. Realizuodami savo teisę viešai reikšti nuomonę socialinės politikos, žmogaus teisių klausimais ir pan., vadovaujasi teisingumo, sąžiningumo ir etiško komentavimo principais.

8.3. Vertybinių dilemų sprendimas – iškilus vertybinėms dilemoms, ar prieštaravimams tarp Forumo nariams taikomų elgesio normų bei vidinių organizacijos-narės etikos ir elgesio taisyklių, ieškoma būdų prieštaravimams pašalinti.

8.4. Visi nesutarimai tarp Forumo narių visų pirma pabandomi išspręsti derybų ar taikinamojo tarpininkavimo būdu.

9. Atsakomybė ir žalos prevencija

9.1. Forumo nariai ir narių atstovai supranta savo socialinę atsakomybę žmonėms, esantiems negalios situacijoje. O taip pat – atsakomybę būdami didžiausios aprėpties negalios organizacijų asociacijos dalyviai.

9.2. Suvokdami savo atsakomybę, Forumo nariai nenaudoja savo turimos informacijos ir/ar išteklių taip, kad tai pakenktų kažkuriam iš Forumo narių, kitai organizacijai ar jos atstovaujamai bendruomenei, arba savo atstovaujamai organizacijai gautų naudos.

9.3. Interesų konflikto vengimas – Forumo atstovai, nariai, narių atstovai savo veikloje vengia interesų konflikto, kaip šis apibrėžiamas Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatyme.

9.4. Forumo nariai su pagarba priima bendru sutarimu pasiektus sprendimus, kurie, nors ir neatitinka asmeninės pozicijos, yra priimti Forumo veiklos tikslų siekimo labui.

9.5. Neformalūs mokėjimai, paslaugos ir dovanos – Forumas atstovai, Forumo nariai, narių atstovai negali priimti dovanų, gauti paslaugų ar dovanų (pinigais ar natūra) iš asmenų, kurie gali turėti įtakos Forumo formuojamai ir komunikuojamai pozicijai.

9.6. Forumas atsiriboja nuo kontraversiškai vertinamų pramonės šakų rėmimo.

9.7. Forumo nariai, priimdami finansinę paramą savo vykdomai veiklai vadovaujasi savo įstatais.

9.8. Jei Forumo narys kreipiasi į Forumą palaikymo tam tikrai savo veiklai, privalo deklaruoti apie tokiai veiklai gautą paramą ir prašymą remti tam tikrą siūlymą (t. y. aiškiai atskleisti visus šalių interesus). Dėl tokios paramos Forumas svarsto Taryboje ir priima sprendimą.

IV SKYRIUS

ETIKOS KODEKSO ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

10. Sklaida ir komunikacija

10.1. Forumas deda pastangas informacijai apie etikos kodeksą skleisti tarp narių, naudojant visus prieinamus komunikacijos kanalus, paskelbia jį savo internetinėje svetainėje www.Inf.lt.

10.2. Siekiant, kad kodekse įtvirtinti principai bei vertybės būtų suprastos narių bei teisingai interpretuojamos, organizuojami tikslingi renginiai (susitikimai, mokymai, diskusijos).

11. Kodekso įgyvendinimo stebėseną

11.1. Kiekvieno Forumo nario atsakomybė yra kelti klausimus ir prašyti teikti paaiškinimus bei papildomą informaciją iš Forumo ar bet kurio Forumo nario dėl dilemiškos, galimai interesų konfliktą skatinančios ir/ar nevienareikšmiai interpretuojamos situacijos/ų.

11.2. Siekiant, kad etikos kodekse įtvirtinti principai būtų aktualūs ir teisingai interpretuojami bei taikomi, periodiškai (pvz., kasmetinio visuotinio susirinkimo metu) rengiamos šio kodekso bei iškilusių situacijų peržvalgos, atliekami reikiami kodekso patobulinimai.

12. Procedūros, taikomos galimai nusižengus etiškos veiklos principams

12.1. Bet kuris iš Forumo narių, narių atstovų sužinoję apie galimai netinkamą veiklą ar galimą interesų konfliktą, nedelsiant praneša savo tiesioginiam vadovui, kuris įvertinęs nutaria, ar pranešti Forumo tarybai. Toks elgesys nėra profesinio solidarumo pažeidimas. Pranešančiajam apie galimą pažeidimą asmeniui šio pageidavimu užtikrinamas konfidencialumas, išskyrus atvejus kai nutariama, jog tyrimo objektyvumui ir skaidrumui galimą pažeidimą užfiksavęs asmuo turi duoti viešus paaiškinimus ir atsakyti į klausimus. Vykdamas vidinį tyrimą, visi dalyviai turi bendradarbiauti, siekiant, kad nebūtų sutrikdyti pasitikėjimu grįsti santykiai tarp Forumo narių, narių atstovų.

12.2. Kodekso pažeidimai svarstomi Tarybos posėdžiuose, kurie protokoluojami. Į Tarybos posėdžius kviečiami tik susiję asmenys, siekiant išvengti nepageidaujamos įtakos svarstomam atvejui. Asmuo, kurio elgesys svarstomas, turi turėti galimybę pateikti paaiškinimus, paneigti jam keliamus kaltinimus.

12.3. Taryba, esant poreikiui, gali deleguoti etikos klausimo tyrimą/svarstymą atskirai paskirtai darbo grupei/komisijai, nustatydamas konkretų terminą tyrimui atlikti.

12.4. Galutinį sprendimą dėl kodekso pažeidimo ir taikomųjų priemonių priima Taryba, balsuodama įstatuose nustatyta tvarka.

13. Priemonės ir pasekmės už etiškos veiklos principų pažeidimus

13.1. Etikos ir elgesio kodeksą pažeidusiam asmeniui gali būti taikoma:

13.1.1. įspėjimas;

13.1.2. Forumo nario atstovo dalyvavimo Forumo veikloje suspendavimas

13.1.3. Forumo nario dalyvavimo Forumo veikloje suspendavimas

13.1.4. pašalinimas iš Forumo narių.

13.2. Tais atvejais, kai įvykis sulaukia visuomenės dėmesio, etiką pažeidęs narys įpareigojamas paaiškinti situaciją viešai ir pašalinti galimus įtarimus, kilusius dėl Forumo įvaizdžio ar veiklos.

13.3. Nustačius, jog buvo pažeistas ne tik etikos kodekso bet ir įstatymų nuostatos – nedelsiant pranešama teisėsaugos institucijoms.

14. Kodekso galiojimas

14.1. Šis Kodeksas yra tvirtinamas Visuotinio narių susirinkimo ir įsigalioja nuo 2019 m. gegužės 10 dienos.

14.2. Šis Kodeksas taikomas toms situacijoms ir narių ir/ar jų atstovų elgesiui, kurios atsiranda jam įsigaliojus, taip pat toms situacijoms ir narių ir/ar jų atstovų elgesiui, kurie, nors ir prasidėjo prieš Kodekso įsigaliojimą, tačiau tęsiasi ir jam įsigaliojus.